

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความ เป็นมาของปัญหา

ประเทศไทย เป็นประเทศ เกษตรกรรม ประชากรที่ประกอบอาชีพการ เกษตรมีจำนวน ถึงร้อยละ 63.87 ของประชากรทั้งหมด (กองนโยบายและแผนพัฒนาการ เกษตร 2530 : 28) และผลิตผลการ เกษตรที่ส่งออกคิด เป็นร้อยละ 57.6 ของมูลค่ารวมของสินค้าออกทั้งหมด (กองนโยบายและแผนพัฒนาการ เกษตร 2530 : 41) ดังนั้น กิจการด้านการ เกษตรทั้งหลายจึงได้รับความสนใจจากกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่เสมอ ด้วยเป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปว่าที่ดิน แรงงาน ทุน เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพการ เกษตร แต่ปัจจุบัน เทคโนโลยีและระบบข้อมูลก็ เป็นปัจจัยที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยกลุ่มแรก เนื่องจาก เทคโนโลยีที่ทันสมัยและระบบข้อมูลที่ เป็นปัจจุบันจะช่วยทำให้ เกษตรกรได้พัฒนาขีดความสามารถ ของงานให้สูงขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและรายได้การ เกษตร อันเป็น เป้าหมายในการพัฒนาประเทศของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย

การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และการสร้าง เสริมทัศนคติแก่ เกษตรกร จำเป็นต้องอาศัย "สื่อ" ในการดำเนินการ การใช้สื่อแบบใหม่ ๆ ช่วยทำให้ เกษตรกร เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างรวดเร็ว สื่อจะช่วยถ่ายทอดข่าวสารและ เทคโนโลยีใหม่จากสิ่งที่ยากทำให้เข้าใจได้ง่าย ข่าวสารที่มีประโยชน์จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาด้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ช่วยทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น และยังเพิ่ม โอกาสในการหาสิ่งใหม่ ๆ ที่ดีขึ้น รวมทั้งสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการพัฒนา (Prakhongchit Taworn 1982: 11-12) หน่วยงานที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี สมัยใหม่ให้แก่ เกษตรกรทั้งโดยตรงและทางอ้อมมีอยู่หลายฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ ภาครัฐบาลและ ภาคเอกชน ผลการวิจัย เรื่อง การใช้สื่อของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

(เพ็ญภา อริยเดช 2527 : 39-60) การใช้สื่อของเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (ศุภนารถ เกตุเจริญ 2527 : 93-96) และการใช้สื่อของเจ้าหน้าที่ภาคธุรกิจเอกชน (เอมอร หุ่นศรีกุล) 2526 : 130-133) เพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบทของประเทศไทย ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทั้งสามใช้โปสเตอร์ เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์มากที่สุด ส่วนการเผยแพร่ความรู้ให้เกษตรกรนั้น เจ้าหน้าที่ใช้เอกสารแนะนำ แผ่นพลิก และกรรไกรมากที่สุด อย่างไรก็ตามการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหลายที่มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้การเกษตรเสนอความคิดว่า ความรู้ที่จำเป็นสำหรับคนที่ควรได้รับการอบรมเพิ่มเติมคือ เรื่องการจัดการรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบท เพราะคิดว่าสื่อดังกล่าวจะทำให้เกิดประสิทธิภาพ และดึงดูดความสนใจกับกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

ภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ เป็นสิ่งที่มีประสิทธิภาพสูงและสามารถดึงดูดความสนใจของชาวชนบทได้มาก เนื่องมาจากภาพยนตร์ไม่จำกัดระดับความรู้ของผู้รับสาร ภาพยนตร์ประกอบด้วยภาพที่เคลื่อนไหวและเสียงที่เหมือนชีวิตจริง อีกทั้ง "ภาพยนตร์จะสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่ชาวชนบท โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ" (มโนรมย์ 2521 : 106-107) แต่เนื่องจากขั้นตอนการผลิตและแพร่ภาพของภาพยนตร์และรายการวิทยุโทรทัศน์มีเทคนิคที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ดังนั้นในปัจจุบัน เทปโทรทัศน์จึงได้รับการพัฒนาขึ้นมาแทนที่ เพื่อตอบสนองการแพร่กระจายภาพตามสถานีวิทยุโทรทัศน์ความต้องการของผู้ใช้ตามบ้านเรือน ความต้องการใช้ในวงการศึกษา วงการบันเทิง และชีวิตประจำวัน ส่วนคุณภาพของภาพที่เก็บบันทึกไว้ในเทปโทรทัศน์ ก็แทบจะไม่มีข้อแตกต่างจากภาพของรายการสดถึงแม้ว่าจะนำเทปนั้นกลับมาฉายหลายครั้งก็ตาม (วิภาวี ตูลยานนท์ 2524 : 118) นอกจากนี้ คุณสมบัติของเทปโทรทัศน์ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาก็คือ สามารถบันทึกการสอนไว้และเผยแพร่การเรียนการสอนไปได้ทั่วประเทศ ทั้งสำหรับการเรียนรายบุคคลและการเรียนตามชั้น อีกทั้งรายการสอนที่บันทึกไว้สามารถนำไปฉายซ้ำได้หลายครั้งหลายสถานที่ สะดวกสำหรับการนำไปออกอากาศตามสถานีวิทยุโทรทัศน์ ในกรณีที่ผู้แสดงไม่สามารถแสดงได้ในเวลาออกรายการจริง ก็ใช้วิธีการบันทึกรายการลงบนแถบบันทึกโทรทัศน์แล้วจึงนำไปออกรายการตามเวลาที่กำหนดภายหลัง และนอกจากเทปโทรทัศน์จะสามารถบันทึกรายการสดหรือบันทึกภาพจากเครื่องรับโทรทัศน์ได้แล้ว ยังสามารถสำเนาจากต้นฉบับได้หลายชุดตามจำนวนที่ต้องการอีกด้วย

คุณสมบัติที่ดีประการสุดท้ายของ เทปโทรทัศน์ซึ่งเหมาะสมจะใช้ในการศึกษา คือ ความสะดวกในการใช้งานหลังจากบันทึกภาพแล้วจะสามารถเล่นกลับ เพื่อฉายดูได้ทันที ไม่ต้องผ่านการล้างเหมือนภาพยนตร์ รวมทั้งไม่ต้องมีการควบคุมแสงสว่างและการถ่ายเทอากาศ การติดตั้งจอภาพเหมือนการฉายภาพยนตร์ กล่าวโดยสรุป เทปโทรทัศน์สามารถอำนวยความสะดวกได้ทุกเวลาและสถานที่

สำหรับด้านการใช้ เทปโทรทัศน์ในการ เผยแพร่ความรู้ เพื่อพัฒนาเกษตรกร โดยนำออกเผยแพร่ทางรายการโทรทัศน์มีความ เป็นไปได้อย่างมาก โดยพิจารณาจากผลการสำรวจของ มูลนิธิ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เดือน เมษายน 2530 เรื่อง การนำเสนอโปรแกรม ข้อเสนอ เพื่อพัฒนาการ เกษตรโดยใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ ผลการสำรวจดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันโทรทัศน์ เป็นแหล่งให้ข้อมูลด้านการ เกษตรที่สำคัญที่สุดแก่ เกษตรกร โดยเฉพาะชาวนาและ เกือบทุกครอบครัวจะมีเครื่องรับโทรทัศน์ จนอาจกล่าวได้ว่า เครื่องรับโทรทัศน์ไม่ได้ เป็นสิ่งแปลกใหม่ หรือ หายากสำหรับครอบครัวชนบท อีกทั้งราคา เครื่องรับโทรทัศน์มีแนวโน้มลดลง เรื่อย ๆ ในชนบทภาคเหนือครอบครัวที่มี เครื่องรับโทรทัศน์มีร้อยละ 28.2 คิดเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพฯ นอกจากนี้แนวโน้มที่หมู่บ้านในชนบทจะมีไฟฟ้าใช้โดยทั่วถึงก็สูงขึ้น จากข้อมูลของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยนี้ แสดงให้เห็นว่า โทรทัศน์มีแนวโน้มที่จะ เป็นสื่อที่สำคัญและ เป็นที่นิยมของชาชนบท ซึ่งย่อมรวมถึงเกษตรกรมากขึ้นทุกขณะ ในภาคเหนือชาวนาได้รับรู้ข่าวสารการ เกษตรจากโทรทัศน์ เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 65.6 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่น ๆ)

ภาพยนตร์โทรทัศน์และ เทปโทรทัศน์ต่างสามารถสื่อความหมายได้ทั้งภาพและเสียงในเวลาเดียวกัน เป็นเรื่องยากที่จะแยกภาพและเสียงออกจากกัน โดยนัยนี้ทั้งภาพยนตร์โทรทัศน์และ เทปโทรทัศน์จึงใช้ทั้งภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ ได้แก่ ภาพการเคลื่อนไหว แสง สี ดนตรี เสียงประกอบ และความเจียบ กับ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ ได้แก่ คำสนทนา คำบรรยาย และคำอ่าน แม้ว่าภาพยนตร์โทรทัศน์และ เทปโทรทัศน์จะให้ความสำคัญแก่ภาษาที่ใช้ถ้อยคำ เป็นเพียงภาษาที่สองรองจากภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ โดยเฉพาะภาพ แต่คำสนทนา คำบรรยาย และคำอ่าน ก็ยังมี ความหมายและมีอิทธิพลต่อผู้ชม (ดวงทิพย์ วรพันธุ์ 2529 : 812) ภาพยนตร์โทรทัศน์และ

เทพโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักสื่อความหมายโดยใช้คำสนทนา คำบรรยาย คำคุณศัพท์ หรือผสมผสานไปกับภาพเสมอ ผู้สร้างหรือผู้ผลิตไม่ได้ใช้เพื่อให้มีเสียงควบคู่ไปกับภาพเพียงอย่างเดียว หากแต่ใช้เพื่อให้ความหมายแก่ภาพในหลายลักษณะ ที่สำคัญมี 4 ลักษณะ คือ (Wolf Rilla 1974 : 90-91) ใช้เพื่อให้ข้อมูลและรายละเอียด เพื่อบอกบุคลิกผู้แสดง เพื่อแสดงอารมณ์ให้สอดคล้องกับภาพ และท้ายที่สุดเพื่อการดำเนินเรื่อง เชื่อมแต่ละตอน เข้าด้วยกันโดยไม่ให้ผู้รู้สึกสับสนจนลำดับความคิดตามไปไม่ถูก กล่าวโดยสรุปได้ว่า ภาพยนตร์โทรทัศน์และเทพโทรทัศน์ใช้เสียงในการสื่อความหมายไม่น้อยไปกว่าภาพ

ในประเทศไทยมีภาษาที่ใช้สื่อความหมายกันระหว่างคนไทย คือ ภาษาถิ่นต่าง ๆ ซึ่งนักภาษาศาสตร์จัดอยู่ในตระกูลภาษาไทยหลายภาษาด้วยกัน เท่าที่ปรากฏในแผนที่ภาษาในประเทศไทย ปี 2520 ของโครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันศูนย์ภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวชิราวุฒย ซึ่งปัจจุบันคือ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีทั้งหมด 18 ภาษา ซึ่งเป็นภาษาถิ่นที่สำคัญ โดยเป็นภาษาของชนส่วนใหญ่ในประเทศไทย 4 ภาษา คือ ภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่นใต้ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นเหนือ (เรืองเดช บันเขื่อนขัตติย 2525 : 34-37) ในบรรดาภาษาถิ่นที่สำคัญของไทยทั้งสิ้น ภาษาถิ่นที่ชนส่วนใหญ่ในประเทศไทยใช้พูดกันมากที่สุด คือ ภาษาไทยกลาง หรือภาษาไทยมาตรฐาน หรือภาษาไทยถิ่นกรุงเทพ ได้แก่ ภาษาไทยที่พูดโดยชนส่วนใหญ่ในภาคกลางของประเทศ เป็นภาษาราชการของไทย ตลอดจนเป็นภาษาที่ใช้ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ มีผู้พูดภาษานี้ประมาณไม่ต่ำกว่า 18 ล้านคน ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือหรือภาษาไทยลานนา เป็นภาษาถิ่นที่ชนภาคเหนือใช้พูดกันมากที่สุด โดยชาวเหนือที่พูดภาษานี้ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ 8 จังหวัดของภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พะเยา น่าน ลำปาง แม่ฮ่องสอน และบางอำเภอ บางหมู่บ้านในเขตจังหวัดตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ เส้นแบ่งเขตภาษาระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นเหนือ จะมี 3 จังหวัด คือ จังหวัดตาก สุโขทัย และอุตรดิตถ์ ภาษานี้มีผู้พูดไม่ต่ำกว่า 6 ล้านคนในประเทศไทย

ภาษาไทยกลางเป็นแกนกลางสำหรับสื่อความหมายระหว่างคนไทยทั้งชาติ ไม่ว่าคนไทยผู้นั้นจะอยู่ในท้องถิ่นใด หรือพูดภาษาไทยถิ่นไหน เมื่อได้เรียนรู้ภาษาไทยกลางแล้ว ก็จะสามารถสื่อภาษาเข้าใจตรงกันได้ ไม่เกิดความเข้าใจผิดโดยภาษาเป็นเหตุ แต่การที่บุคคลผู้พูดภาษาไทยถิ่นหนึ่งจะสามารถเข้าใจภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งภาษาไทยกลางได้นั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะลักษณะของภาษาไทยถิ่นทั้งหลายแม้จะมีความเหมือนกันอยู่บ้าง แต่ก็มี ความแตกต่างทั้งระบบเสียง ระบบคำ ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาทางภาษาขึ้นสำหรับคนไทยถิ่น เมื่อจำเป็นต้องฟังภาษาไทยกลาง (ประสงค์ ราชฉสุข 2526 : 834-835)

อย่างไรก็ดี จากการสอบถามผู้เข้าสอบสัมภาษณ์ระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประจำปี 2526 (ประสงค์ ราชฉสุข 2526 : 838-839) พบว่า ปัญหาด้านการฟังภาษาไทยกลางของคนไทยถิ่นนั้น จะมีอยู่เฉพาะเด็ก เล็กถิ่นระดับประถมเท่านั้น เพราะยังไม่เคยเรียนรู้ภาษาไทยกลางมาก่อน แต่ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งได้เรียนรู้ภาษาไทยกลางแล้วจะไม่มีปัญหาด้านการฟังภาษาไทยกลางแต่อย่างใด

เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศไทย คือ ชาวนา ซึ่งมีจำนวนประมาณ ร้อยละ 70 ชาวนาเหล่านี้ ถึงแม้จะมีอายุสูงกว่าวัยนักเรียนระดับประถมศึกษาแล้ว แต่เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วชาวนาส่วนใหญ่ก็จะกลับไปทำนายังท้องถิ่นของตน สวมคัมกับเพื่อนบ้านญาติมิตรภายในท้องถิ่นด้วยภาษาถิ่นของตน เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพจากเพื่อนบ้านบ้าง จากสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่ไม่ใช่อยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับบ้าง นอกจากนั้น ยังมีชาวนาอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับเลย ดังนั้น จึงเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยสนใจว่าสำหรับชาวนาแล้ว การเรียนรู้ด้วยภาษาไทยกลางกับภาษาไทยท้องถิ่นจะทำให้เกิดประสิทธิภาพแตกต่างกันเพียงใด โดยเฉพาะเนื้อหาที่เสนอแก่ชาวนา เป็นเรื่องที่เขาค้นเคยและสนใจคือ เรื่องการเกษตร ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของเขา เนื่องจากผู้วิจัยสนใจด้านการผลิตสื่อ เทปโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพดีที่สุดสำหรับการเสนอความรู้แก่ชาวนา เทปโทรทัศน์ที่ดัดย้อมมีองค์ประกอบหลายประการ องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งคือ เสียงบรรยายและเสียงสนทนาซึ่งผู้วิจัยสนใจว่าในการผลิต เทปโทรทัศน์ เพื่อเผยแพร่ความรู้

แก่ชาวนา ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยกลางจะให้สัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ต่างกันหรือไม่ และเนื่องจากในภูมิภาคต่าง ๆ ก็ยังมีการใช้ภาษาท้องถิ่นที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ด้านการเกษตรแก่ชาวนาและเกษตรกรทั่วไป ซึ่งได้แก่ หน่วยงานภาครัฐบาล เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตรกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานภาคเอกชน เช่น มูลนิธิ สมาคม ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเอกชนที่ให้บริการความรู้วิชาการแผนใหม่แผนงการบริการธุรกิจหรือโฆษณา และหน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การสวนยาง และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกษตรกรรมจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือของชาวนาในจังหวัดลำปาง

สมมติฐานการวิจัย

ชาวนาที่เรียนจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าชาวนาที่เรียนจาก เทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นชาวนาชั้นกลางและชาวนาชั้น เล็กที่เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งอยู่ในอำเภอต่าง ๆ นอกจากอำเภอเมืองจังหวัดลำปาง

2. การวิจัยครั้งนี้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ ความจำเท่านั้น

ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดกาเครื่องหมาย ถูก-ผิด จากชวานาที่คูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยกลาง และชวานาที่คูเทปโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือ
2. ภาษาไทยกลาง หมายถึง ภาษาที่ถือเป็นภาษาราชการของประเทศไทย ใช้ติดต่อกันเป็นทางการทั่วทั้งประเทศ รวมทั้งใช้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนในทุกท้องถิ่น
3. ภาษาไทยถิ่นเหนือ หมายถึง ภาษาที่ชาวไทยภาคเหนือ 8 จังหวัด นิยมใช้ในการสนทนากัน จังหวัดที่ใช้ภาษานี้ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และบางอำเภอและหมู่บ้านในเขตจังหวัดตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์
4. ชวานาชั้นกลาง หมายถึง ชวานาที่ผลิตข้าวได้ปีละ 3-5 เกวียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการปลูกข้าว คือ นอกจากไว้บริโภคในครัวเรือนแล้ว ยังมีส่วนเหลือเพื่อจำหน่ายแก่พ่อค้าข้าวด้วย
5. ชวานาชั้นเล็ก หมายถึง ชวานาที่ผลิตข้าวได้ปีละต่ำกว่า 3 เกวียน และมีวัตถุประสงค์ผลิตข้าวเพียงเพื่อการบริโภคในครัวเรือนของตน มีใช้เพื่อจำหน่ายด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการด้านส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตและเสริมสร้างทัศนคติแก่เกษตรกร พิจารณาในการผลิตเทปโทรทัศน์และภาพยนตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูง
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเปรียบเทียบด้านการลงทุนผลิตเทปโทรทัศน์และภาพยนตร์ เพื่อเสนอเนื้อหาแก่เกษตรกร กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน